

Vítězné ukončení druhé světové války, osvobození československého lidu od fašistických okupantů a historický odsun Němců z republiky měly veliký vliv na strukturu vnitřního osídlení našich zemí. Nejen v naší republice, ale i v řadě ostatních evropských států nastalo po válce velké stěhování lidu, které svým rozsahem a počtem převýšilo dávnověké stěhování národů a které je významnou událostí nejen v dějinách našeho národa a ostatních evropských národů, ale i v historii lidstva.

Osídlovací plán našeho pohraničního území, stanovený vládním programem, je v podstatě již splněn a v pohraničí žije dnes již 2.625.000 občanů české a slovenské národnosti. V přítomné době je dokončován přesun zbytků Němců z pohraničí v počtu necelých 100.000 osob a je prováděn jejich rozptyl v okresech vnitrozemských. Pohraniční území českých zemí osídlili nejen čeští občané z vnitrozemských oblastí Čech a Moravy a Slováci ze Slovenska, ale také naši zahraniční krajané — reemigranti a nepatrné procento cikánů, kteří přišli po válce do českých zemí ze Slovenska a ze sousedních států. Život v pohraničním území je již téměř konsolidován tak, že celé území naší republiky tvoří nedilný celek národního slovenského státu až na necelých 100.000 rozptýlených Němců, kteří budou z republiky pravděpodobně dodatečně odsunuti, na 100.000 osob německé národnosti žijících ve smíšených manželstvích, kteří u nás zůstávají a na malou skupinu Němců — specialistů a konečně na skupinu 17.370 u nás žijících cikánů, o nichž se podrobněji zmiňuji v tomto článku.

Typické tlupy cikánů s jejich povozy, nuzným majetkem a množstvím otrhaných a špinavých dětí, byly vždy postrachem našich vesnic. Zvolání „cikáni jedou“ bývalo výstrahou, aby bylo dobře ukryto a chráněno vše živé a neživé. Dnes ovšem se naše vláda snaží, aby i cikáni zanechali věčného toulání, měli stále bydliště, řádné zaměstnání a aby se jim dostalo potřebného vzdělání. Již po první světové válce byl při sčítání lidu v roce 1921 učiněn pokus, zjistit počet cikánů žijících v Československu. Pokus se sice nezdařil, ale přece bylo aspoň přibližně zjištěno, že na území republiky se k cikánské národnosti přihlásilo necelých 8.500 osob. Z tohoto počtu pouze 3 % cikánů žila v Čechách a na Moravě a ostatní na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Při sčítání lidu v r. 1930 přihlásilo se k cikánské národnosti 31.415 osob, z čehož na české země připadlo pouze 1 % cikánů. Zákonem ze 14. VII. 1927 bylo nařízeno sčítání cikánských legitimací u všech osob cikánské národnosti starších 14 let a bylo zjištěno, že v Československu žije 26.644 cikánů starších 14 let. Jelikož cikánské legitimace měla také řada toulajících se osob žijících po cikánsku, neodpovídá ani tento počet skutečnosti. Podle uvedeného zákona bylo později daktyloskopováním cikánů starších 14 let a a stálým doplňováním statistik zjištěno, že bylo v r. 1938 na bývalém území ČSR celkem 36.000 mužů a žen cikánské národnosti, kterých počet je možno považovati za směrodatný.

Osud cikánů žijících na území našeho stá-

Vnitřní osídlení a cikáni

tu v době druhé světové války a za okupace republiky německými vetřelci byl tragický. Deportaci bylo do koncentračních táborů a jinými válečnými vlivy a událostmi jich ubylo tolik, že k 1. květnu 1945 se v českých zemích odhadoval jejich počet pouze na 1.000 osob. V roce 1947 byl proveden soupis potulných cikánů. Bylo zjištěno, že v českých zemích ke konci roku (na Slovensku se soupis dosud provádí) žilo na 17.370 osob cikánské národnosti. Z uvedeného je patrné, že se počet u nás žijících cikánů mnohonásobil hlavně jejich příchodem ze Slovenska nebo přes Slovensko ze sousedních států. Nejvíce cikánů, téměř polovina uvedeného počtu, je usídlena v českém pohraničním území, a to hlavně na Chebsku, Mostecku a Ustecku. Je zajímavé, že na Moravě se většina cikánů neusadila v pohraničí, ale na Brněnsku a na Hané. V obvodu hlavního města Prahy žije na 2.500 cikánů. Praha tedy není již pro cikány zakázaným městem, jak tomu bylo dříve. Cikáni ovšem musí být v řádném pracovním poměru a zkušenost nám potvrdila, že do-

vedou pracovat a mnozí si po práci přivydělávají svoji typickou cikánskou hudbou.

Zajímavé je srovnání počtu mužů a žen u našeho obyvatelstva české a slovenské národnosti a cikánů. Podle statistického zjištění připadá v českých zemích na 1.000 mužů české národnosti 1.080 žen téže národnosti, kdežto u cikánů převládá počet mužů tak, že na 1.000 mužů připadá pouze 799 žen. Tento neobvyklý poměr dokazuje, že cikáni tvoří v našem národě cizí prvek, který má odlišné biologické složení, než obyvatelstvo domácího původu.

Abý život cikánů usazených v českých zemích a i na Slovensku byl řádně konsolidován, je nutné, aby všichni příslušníci tohoto kmene si zvykli na stále bydliště, což je podmíněno řádným a trvalým zaměstnáním a dostalo se jim již od mládí potřebného vzdělání. Vláda naší lidově demokratické republiky řeší tento cikánský problém správně a proto cikáni v dohledné době nebudou již postrachem českých vesnic, ale stanou se z nich užiteční občané našeho státu.

—iS.—

O cikánech platí dosud, že jen oni dovedli a dovedou své nekalé řemeslo — ha da čstvi — spojené často s nehrubším napadením mravnosti i fyzickým ponižením jedince i společností udržeti a využít ve svůj prospěch všude tam, kam světlo ducha dosud neproniklo.

V jednom případě přinutili cikáni své oběti k dověření působnosti kouzla, že odešli na půdu, kde si trhaly deset vlnů v intervalech po 10 minutách na pohávi, nebo jindy docilili, že celá rodina, rodiče i děti, všichni nazí, vstoupili do nevelkého kruhu nakresleného v bytě s příkazem, aby v tomto nepřírozeném postavení vydrželi celé dva hodiny. Cikánky — hadačky — mezitím utekly.

V současné době dožadují se i cikáni vymoženosti a práv demokracie, někdy až zbytečně hlasitě. Pokud si je vykupují povinnostmi, které demokracie ukládá, práci, jsou v první řadě podporováni všemi příslušky Sboru národní bezpečnosti. Drobnější lstivosti při obcházení této podmínky nutno léčiti co nejenergičtěji, poněvadž pokusy o kočování nepřipouští ustanovení § 5 zák. č. 117/1927 Sb. — cikáni nemají kočovnické listy a podléhají stejně jako každý práce schopný občan pracovní povinnosti.

Pracovní povinnosti a způsobu života plněného a tvořivého občana se však ještě nyní všemi prostředky vyhýbají tak zv. — svěťšti — bílí cikáni. Kdo jsou tyto lidé a jak se chovají?

Jsou to kočovní brusíci, často bez prostředků k tomuto povolání, kramáři, trhovní, bačkováři, někdy i podomní obchodníci a mnozí majitelé nebo příslušníci rodin majitelé zábavních podniků a konečně i mnozí cikáni, kteří bývají často s vyjmenovanými kočovnými spřízněni.

Využívají poválečných poměrů a obtíží v zásobování, zásadně nepracují, vylouvávají se skoro všichni na nemoc, ač až na malé procento působí zdravým dojemem. Obchodují někdy oprávněně a ještě častěji neoprávněně na černo a ve spojení s cikány tvoří síť překupníků, přechovačů a lenochů, kteří se neživí užitečnou prací a jsou současně špatným příkladem cikánům, kteří se pokoušejí o poctivý výdělek.

Jejich zhoubovaná činnost umožňuje živnostenské referáty okresních národních výborů. Bez důkladného šetření o státní a národní spolehlivosti, mravní zachovalosti, udílejí oprávnění k provozování významných činností, mnohdy i na podkladě falešných dokumentů, takřka ne-

známým noblesním tálukem bez státní příslušnosti a dokonce i v množství, které nelze nikterak odvodnit. Na př. v rodině majitele dobře prosperujícího zábavního podniku měla žena podomní knižku a další člen rodiny trhovectví a dokonce i brusičství, bez ohledu na nezáležitost, nepotřebnost a neodůvodněnost všech těchto živností v jedné rodině, nepřihlíží-li se ani na pracovní povinnost zdravých a práce schopných příslušníků takovéhoho rodin.

Naproti tomu skuteční cikáni bez stálého bydliště mívají často oprávnění k provozování brusičství a trhovectví nebo k podomnímu obchodu. Je zjištěno skutečností, že podobný licenčníář má řadu společníků mladých a užitečné práci se vyhýbajících, které nemá zapsány v povolení, s kterými však pracuje na černo. Vinu na tomto stavu nese i Sbor národní bezpečnosti, poněvadž při provádění všech náležitostí postupuje zpravidla dosti blahovolně a neuvažuje, že výsledek jeho šetření v podstatné části bývá podkladem k rozhodnutí o udělení nebo neudělení produkční nebo jiné kočovné licence.

Naproti tomu kontrolující příslušník SNB je při provádění kontroly v těžké situaci. Na jedné straně se kontrolovaný prokáže platným povolením, všemi osobními průkazy i doporučením určitých korporací (politické věžnové) nebo potvrzením o partyzánské činnosti, lékářským vysvědčením, nehledí-li se ani na výmluvnost a pohotovost kontrolovaného. Není-li držitel podobného průkazu přistizen při činu (na př. černý obchod) nebývá při takové kontrole zjištěna žádná závada. Při zastizení černého společníka je zpravidla pohotová výmluva, že se ti dva setkali nahodile, že kamaráde, nebo ženu kontrolovaný jen náhodně svezl, nebo dokonce že ten neb onen jde za prací tam a tam.

Teprve za několik dnů se dočítá člen SNB v pátracím oběžníku, v novinách, slyší v rozhlasu, že neznámý, někdy cikán podobný muž, ještě častěji však žena, je podezřelá z podvodu, krádeže, vloupání a podobně. Pilný příslušník SNB vzpomíná, posuzuje a dochází často k závěru, že kontrolovaný živnostník, nebo jeho náhodný společník nebo žena, byli jiného vzhledu a najde nebo nenajde podkladu k podezření. Často a velmi těžce bylo později zjištěno, že šlo zrovna o kontrolovaného kočovníka a jeho společníky, kteří však nepracovali pohromadě. V okamžiku kontroly jeli jen náhodně s kontrolovaným, který je po provedení činu rychle odvezl do neznáma.

Vydávání produkčních licencí pro majitele zábavních podniků se děje po vyjádření kriminální ústředny ve smyslu výnosu ministerstva vnitra ze dne

19. listopadu 1945, č. j. IV-2210-24/945-3-V/3. Tímto postupem byli z řad produkčních licenčníářů vyloučeni všichni kriminálně zatížení jedinci. Současně se pracuje k tomu, aby zejména dorost rodin kočovníků byl začleněn do užitečné práce.

U ostatních kočovných činností jako u sběračů odpadových hmot, brusičů, trhovní, kramářů a podomních obchodníků jsou získávána potřebná oprávnění bez podobné kontroly přímo u živnostenských referátů okresních národních výborů. Často jsou tato povolení vydávána osobám bez stálého bydliště na falešná jména. Velký počet těchto kočovných živností a jejich zásadní nepotřebnost je důvodem, že mnoho z těchto lidí nenalézá možnost k lehkému nebo bezpracnému výdělku a stávají se z nich často násilníci, zloději a lupiči.

Naproti tomu nelze nevyzdvihnout, že některým podomním obchodníkům (zejména starším) byly povoleny i motorizované dopravní prostředky, poněvadž se zasloužili o distribuci plátenického a textilního zboží na odlehlejších venkově, kde pro nedostatek pracovních sil a tím i času k nákupu umožnili zásobování venkovského obyvatelstva a ministerstvo obchodu uznalo tuto jejich zásluhou činnost.

Při této kontrole s podnětem, aby příslušníci Sboru národní bezpečnosti, zejména okresní velitelé, upozornili na tento nedostatek při provádění příslušných zákonů a nařízení referenty okresních národních výborů, že s evidencí cikánů u kriminální ústředny je vedena evidence všech kočovníků a držitelů produkčních licencí. U kriminální ústředny může být vyžádána zpráva o každé podobné osobě.

Studijní oddělení hlavního velitelství Sboru národní bezpečnosti uvítá a bude vědecko za všechny zprávy, námuty nebo návrhy na úpravu a odstranění tohoto nešvaru. Kriminální ústředna pak stejně vědecké přijme zprávy o výsledcích podobných šetření, jednak k doplnění evidence, k přehledu a vhodnému opatření, aby nebezpečným, nespolehlivým a nežádoucím jedincům nebyla vydávána podobná oprávnění, dokud tato velmi ožehavá otázka nebude rozřešena úpravou všech zákonů a nařízení.

Při všech nejasnostech a podezřeních ve styku s neznámými kočovnými dopravními, aby byli daktyloskopováni. Daktyloskopická karta se stane důkazem o provedení kontrole, nejméně s ohledem na místo kontroly, ale také potvrzením o totožnosti kontrolovaného, což v souvislosti s pátráním po neznámém pachatelé spáchaného trestného činu může být i důkazem.

Krim. vrch. rev. insp. Josef Mareš.

19. listopadu 1945, č. j. IV-2210-24/945-3-V/3. Tímto postupem byli z řad produkčních licenčníářů vyloučeni všichni kriminálně zatížení jedinci. Současně se pracuje k tomu, aby zejména dorost rodin kočovníků byl začleněn do užitečné práce.

U ostatních kočovných činností jako u sběračů odpadových hmot, brusičů, trhovní, kramářů a podomních obchodníků jsou získávána potřebná oprávnění bez podobné kontroly přímo u živnostenských referátů okresních národních výborů. Často jsou tato povolení vydávána osobám bez stálého bydliště na falešná jména. Velký počet těchto kočovných živností a jejich zásadní nepotřebnost je důvodem, že mnoho z těchto lidí nenalézá možnost k lehkému nebo bezpracnému výdělku a stávají se z nich často násilníci, zloději a lupiči.

Naproti tomu nelze nevyzdvihnout, že některým podomním obchodníkům (zejména starším) byly povoleny i motorizované dopravní prostředky, poněvadž se zasloužili o distribuci plátenického a textilního zboží na odlehlejších venkově, kde pro nedostatek pracovních sil a tím i času k nákupu umožnili zásobování venkovského obyvatelstva a ministerstvo obchodu uznalo tuto jejich zásluhou činnost.

Při této kontrole s podnětem, aby příslušníci Sboru národní bezpečnosti, zejména okresní velitelé, upozornili na tento nedostatek při provádění příslušných zákonů a nařízení referenty okresních národních výborů, že s evidencí cikánů u kriminální ústředny je vedena evidence všech kočovníků a držitelů produkčních licencí. U kriminální ústředny může být vyžádána zpráva o každé podobné osobě.

Studijní oddělení hlavního velitelství Sboru národní bezpečnosti uvítá a bude vědecko za všechny zprávy, námuty nebo návrhy na úpravu a odstranění tohoto nešvaru. Kriminální ústředna pak stejně vědecké přijme zprávy o výsledcích podobných šetření, jednak k doplnění evidence, k přehledu a vhodnému opatření, aby nebezpečným, nespolehlivým a nežádoucím jedincům nebyla vydávána podobná oprávnění, dokud tato velmi ožehavá otázka nebude rozřešena úpravou všech zákonů a nařízení.

Při všech nejasnostech a podezřeních ve styku s neznámými kočovnými dopravními, aby byli daktyloskopováni. Daktyloskopická karta se stane důkazem o provedení kontrole, nejméně s ohledem na místo kontroly, ale také potvrzením o totožnosti kontrolovaného, což v souvislosti s pátráním po neznámém pachatelé spáchaného trestného činu může být i důkazem.

Krim. vrch. rev. insp. Josef Mareš.

nanci podzemní dráhy přidávek, ale za to jim zdražili jízdné o tři franky, které zaplatí — zase pracující.

Zeptáš-li se francouzského dělníka jaké zná on řešení, odpoví: „La revolution“.

A poselství sportovců květnového sjezdu říká: „Paříž, věrna slavné tradici hrdinů července 1789, února a června 1848 a srpna 1944, uskutečnil s masami francouzských pracujících příchod skutečné demokracie a obnoví svou národní nezávislost, kterou finanční buržoazie a reakce obětovale nadávle dolaru!“

H. H.

SPRÁVA NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI

Cikánský problém

Chlěl bych navázati na článek „Kočovníci — bílí cikáni“ z 3. čísla tohoto časopisu. Přesto, že se zabýval ve svém celku otázkou kočovníků-necikánů, bylo v něm nadhozeno i zlo skutečných cikánů. Srovnávaní dnes tyto dva potulné živly, nevím, který z nich jest dnešní lidské společnosti více na obtíž.

Jisto je, že obyvatelstvo přijímá potulování bílých kočovníků, jedoucích s houpačkami, kolotočem, brusem a pod. bez větších protestů a jaksi samozřejmě, než objeví se skutečných cikánů. Největše zabuhuje na to, že nová doba jim popírá traktorů a jiných motorových vozidel, ač jinde bylo by těchto technických vymožeností a pohonných látek více zapotřebí. Zhloubám-li se do života těchto dvou kategorií lidí, měřících celý rok křížem krážem silnice naší vlasti, musíme nutně dojít k závěru, že se stanoviska výživy a opatřování si výdělků, se až na některé výjimky určitých ambulancních živnostníků, tuze nelíší.

Do městečka přijede v létě houpačkář s 5 houpačkami a 8 členy rodiny. V neděli a snad i výjimečně všedního dne se sem tam někdo za 5 Kčs zhoupe a potom jsou celý týden houpačky v klidu. Kontrolujeme rodinu, licenci a vše v pořádku. Nevědíme tam také žádnou nouzi.

Otázku, kde bere peníze na obživu v létě a kde teprve v zimě si nemůžeme zodpovědět a přesto nemáme důvodů k zakročení. My víme, že cesta k dosažení prostředků k lehkému životu není u těchto bílých kočovníků tak drsná, jako u skutečných cikánů, ale u obou končí definicí: příslušnictví na těle pracovního národa.

Uabocím jsm, abych poukázal na malý rozdíl t. zv. kočovných živnostníků a skutečných cikánů. O těch prvních bylo pojednáno v dřívějším článku. Já se chci zmínit dnes o těch druhých a poukázat na zlo, hroziící z tohoto žvlu. O cikánech a cikánském problému bylo již mnoho napsáno i po stránce statistické. Já bych rád postavil toto zlo do skutečného světa, jak se nám venku jeví a jak se na ně dívá pracující člověk.

Náš zákon 117/27 podrobně cikány přísné evidenci, dal jim cikánské legitimace a uložil jim různá omezení. Úřadům pak dal do rukou širokou pravomoc k různým opatřením, jak zdravotním, tak výchovným a konečně také represivním vůči oněm cikánům, kteří by se nějak provinili. Po pravdě budíž zde konstatováno, že bezpečnostní orgánové se tehdy zhostili úkolu, který jim byl zákonem uložen dobře a neopomělí nic, co jim zákon k potlačení cikánského zla dával do

ruky. Důvod, proč nebylo dosaženo zákonem předpokládaných výsledků, ležel mimo ně, t. j. u úřadů a soudů, které neprováděly onu část zákona, která směřovala k zařazení cikánů do práce a k výchově jejich dětí.

Tento zákon platí dosud a mohl by snad být dobrým podkladem pro nový, který by konečně zlikvidoval jejich toulání a zařadil je pevně do práce.

Není mi znám výsledek nového soupisu, který byl proveden loňského srpna. Domnívám se však, že se zde pohybuje mnoho cikánů a i jiných individuí, která v těchto krajích, ev. příp. v ČSR v roce 1938 vůbec nebyla. Ti všichni kočují a kočovnických listů nemají a také jim nesmí být vydány. Odpadla tudíž de facto také evidence jejich pohybu. Zde stojíme u kořene nového cikánského zla, horšího nežli dříve, u oně mezery, již vytvořil zákaz kočování a skutečnosti, že my nemůžeme dobře zabránit z důvodů, které níže vysvětlím.

Základem poctivého života ve státě socialistickém a lidově demokratickém jest práce. Toto jediné a základní pravidlo musí znat všichni, kdož chtějí býti plnoprávními občany státu. Snad teprve dnes by se měla zcela naplniti slova starého přísloví: bez práce, nejsou koláře. A to by mělo a v budoucnu také bezpodmínečně musí platiti na cikány a jiný potulný žvlu. Chceme-li však aby cikán nekradl, nekočoval, ale pracoval a poctivě se živil, musíme mu také dát příležitost k přiměřené práci, která by odpovídala jeho schopnostem a vlohám, aby se tak snaže mohl zařadit do pracující kolektiva, pokud by měl k tomu skutečnou snahu. Neměl-li by ji, musíme mti po ruce prostředky, jak ho k práci donutiti. A my, buhužel, oběho ve skutečnosti nemáme. Máme-li je, chybí širší organizace.

Uvedu k pravdivosti mých slov obyčejný cikánský případ: Ve vesnici je zastavena tlupa cikánů s vozem, koněm, 9 příslušníky, z nichž 3 by byli práce schopni. Aby mohli nějakou práci nastoupit, lépe řečeno, aby je k tomu úřad nebo orgán SNB mohl donutit, jest především nezbytné nutno, aby se v obci utábořili trvale. Dá obec povolení? I kdyby dala, kdo vezme cikána do práce? V našem obvodu jsou tu př. nejen zemědělcí, ale jest zde hojnost různých průmyslových podniků i rozsáhlejší veřejné stavby. Nikdo cikána do práce ne-

chce a nevezme a ani úřad ochrany práce nebude mít úspěch s jeho umístěním, pokud bude cikán potulným člověkem. Jest proto třeba širšího plánu nejen k zařazení cikánů do práce, ale také k jejich pozvolné přeměně ze žvlu potulného na obyvatele se stálým bydlištěm. Jen tak se mohou státi po letech platnými členy lidské společnosti a jen takovým způsobem by se s nimi ostatní obyvatelstvo pomalu sžilo.

Cikán jest dítě přírody. Nevytrháme ho pro to hned z ní a opatřme mu práci na vzduchu a slunci, aby přechod lépe snášel. Máme nedostatek dělníků v živnostech stavebních a tu myslím, že by mu práce v cihelkách, plískovkách, šterkovkách a pod. nejlépe vyhovovala. I na Slovensku se ucedlí cikáni zabývající nejvíce domácími cihlářstvími. K cíli nutno jít soustavně, ale bude-li potřeba, také neústupně a tvrdě.

Obyvatelstvo poukazuje mnohdy na to, že bezpečnostní orgánové nedostí přísně proti cikánům zakročiti tak, že hlička SNB cikány z katastru obce vyčle, aby obce měla od nich pokoj. Ale to není řešení i když mnozí členové SNB jsou nuceni to mnohdy provést i když se tím toto zlo tašných ptáček jen rozmnožuje.

Osvětlil jsem, proč bezpečnostní orgánové nemožou zabránit vzrůstajícímu cikánskému žlu a nastínil jsem, jak by mu mohl být odpočinut, aby znovu nenastal případ, jako u zákona 117/27, kdy jsme ustupili na polovnici cestě. K vyřešení cikánského problému nestačí improvizace, zde jest třeba pevného plánu, jak cikány do užitečné práce zapojit a jak je také při ni udržet v nevoslední řadě, jakých opatření užít proti těm, kteří po dobrém nebudou chtít rozumět. A těch nebude ani málo. Při tom nesmí býti opomenuto výchovného účelu, zejména u dětí, neby ony snaže uynou novému životu.

Abý tohoto cíle mohlo býti s úspěchem dosaženo, je nutno postavit jakékoliv kočování a toulání mimo zákon a cikány trvale usidlit. Jiné tak je mžžeme přesně kontrolovat a dohlížet na ně. Již předem jest nutno pamatovat na to, že vězěním se ještě žádný cikán nemapravil a proto ho nebudí účtáno jako represivního opatření proti těm, kteří by se jakkoliv prokřesili proti pracovní povinnosti anebo jiným ustanovením cikánského zákona. Pro ty by mohl být zříceno zvláštní pracoviště s příjímým a písňným dohledem.

Konečně bych doporučoval ještě jedno opatření, které snad mělo býti uvedeno hned na začátku, t. j. vyhoštění všech cikánů, kteří nejsou našimi státními příslušníky, po případě se zde v roku 1938 nezdržovali. To lze snadno zjistiti z evidence, která byla tehdy po ruce. To by mělo také platit i o ostatních osobách bez stálého bydliště a zaměstnání, aby se naše nová republika nestala zase asylem všelijakého cizího fluktuujícího žvlu, který je vždy stádu velmi nebezpečný.

Závěrem této úvahy o cikánech klade se mímóndek na rty otázka: podaří se nám, co se nepodařilo státním? Podaří se nám přeuvychovat cikána na řádného, ucedlého a pracujícího člověka? Jest vůbec možno usměrnit tálukou krev?

Nám se podařil uskutečnit sen mnoha generací. Rozřešili jsme ho a rozřešíme i tento problem, protože se na něj díváme především s lidského hlediska.

Tikalský